

Naturmål for Oddersmose

Dato for udarbejdelse: 29/01 2021

Dato for gennemgang med forpagter:

Evt. Revision: version 1

Formål med dokumentet "Naturmål"

Formålet med forvaltning af arealet er at fremme og udvikle naturværdien og biodiversiteten, samtidig med at friluftslivets muligheder sikres, samt at landskabselementer og kulturhistorie bevares.

Naturmål:

- udarbejdes med henblik på at styrke dialogen mellem Naturstyrelsen og arealets forpagter/dyreholder.
- beskriver hvad forpagterens/dyreholderens indsats skal bidrage til, således at forpagter/dyreholder får indsigt i det konkrete formål med forvaltningen af arealet og derved aktivt kan bidrage til at fremme arealets naturværdier.
- tager udgangspunkt i de relevante planer for området herunder driftsplaner, Natura 2000-plejeplaner og fredningskendelser.

Lokalitet

Oddersmose ligger vest for Vinderup. Naturarealet er på næsten 17 ha. Vandløbet Skærbæk Å deler arealet i to (en kreaturbro giver adgang over vandløbet).

Billeder fra arealet (juli 2020)

Formålet med naturforvaltningen på arealet

Formålet med afgræsningen er:

- at holde arealet lysåbent,
- at fjerne næringsstoffer så naturindholdet kan forbedres
- at få en større udbredelse af urter og en mindre udbredelse af græs, samt,
- at skabe variation på arealet i form af knoldstruktur, barjordspletter, myretuedannelse m.m.

Det er målet at naturindholdet skal øges, så der opnås en god tilstand.

Tilstand

Naturarealet er besigtiget 27. juli 2020 med henblik på at vurdere naturtilstanden og at evaluere den nuværende græsningspleje. Data er indtastet i Miljøportalens naturdatabase.

Arealet udgøres primært af eng samt et par vandhuller og nogle mindre vådere mosepartier. Vandløbet Skærbæk Å løber gennem arealet.

Engens plantesamfund er græsdomineret – særligt har *mosebunke* en stor udbredelse. Der er et relativt stort område hvor kulturbetingede arter dominerer, såsom *hvidkløver*, *almindelig rajgræs*, *tusindfryd* og *lav ranunkel*. Der forekommer relativt få urter. Engens tilstand er ringe, fordi plantesamfundet er græsdomineret, artsfattigt og kulturpåvirket.

Dog forekommer der en ret sjælden urt på engen – nemlig fjerknopurt

Særlige forhold

Der vurderes ikke at være særlige forhold som naturforvaltningen skal tage hensyn til.

Fokusarter og/eller struktur

Fjerknopurt er relativt sjælden i Danmark. Den vokser på fugtig, næringsrig, kalkfattig bund på lysåbne steder. Den findes naturligt i ekstensivt græssede kratkanter, lyse skovbryn og skovlysninger – men vokser også i vejgrøfter.

Fjer-knopurt er udpeget som national ansvarsart. Vestgrænsen for artens naturlige udbredelse går gennem Danmark.

Der skal holdes øje med bestanden af fjerknopurt på arealet, og græsningen må ikke skade udbredelsen af fjerknopurt.

Der skal være et græsningstryk på engen, som kan holde græsset nede og skabe variation.

På billedet ses hvordan græsning har skabt tuer/knolde. Knoldstrukturen skaber flere levesteder for planter og dyr.

Det er et mål at få knoldstruktur på engen og i moseområder.

Det er også et mål at få flere blomsterurter på engen.

Beskyttelse, arealudpegning og registreringer

Lokalitet	Naturværdi	International beskyttelse	National beskyttelse (NBL §3, fortidsminder mm.)	Fredning og/eller reservat
Oddersmose	Lokal bioscore*: 1-5	Natura 2000: Ikke Natura 2000 område	Der forekommer § 3 beskyttet eng, mose og sø.	Arealet er ikke fredet eller del af reservat
	HNV: 3-6	Bilag IV: Der er ikke kendskab til at der lever bilag IV-arter på engen/mosen/søerne, men området kan udgøre et muligt levested for spidssnuet frø og vandløbet kan være levested for odder.	Der ingen beskyttede fortidsminder i den umiddelbare nærhed.	

*Bioscoren angiver på en skala fra 1-20 et områdes betydning som levested for rødlistede arter (dvs. sjældne og truede arter, som er i risiko for at uddø i DK).

Driftshistorie

Arealet har tidligere været drevet som landbrugsjord, men vurderes ikke at have været omlagt de sidste 20-25 år. Arealet er gennem mange år blevet afgræsset –i de seneste år med en mindre flok galloway og nogle ponyer.

Forvaltningstiltag (indtastes i forpagtningsdatabase)

Da engen er ret næringsrig og græsdomineret kan der gå en del græssende dyr på arealet. Dog må græsningstrykket ikke være så højt at bestanden af fjerknopurt skades. Da fjerknopurten ser ud til at trives ved nuværende græsningstryk kan denne fortsættes.

Det vil være fint, hvis der fortsættes med samgræsningen med kreaturer og heste, da de græsser på forskellig måde.

I tabellen er angivet et interval for græsningstryk, da der kan være årsvariation i fodermængden og fordi græsningstrykket i SK kan være højere, hvis der vælges mindre dyr.

Lokalitet	Græsningstryk SK/ha	Dyre-racer	Tilskuds-fordring ja/nej - lokalitet	Tidspunkt for indsats ved udbinding brug: sommer, vinter, helårsgræsning	Andre indsatser brand, rydning, slæt, vandstandsforhold
Oddersmose	0,6 – 0,8	Kreaturer og/eller heste	Nej	Sommer	Evt. frahegning af fjerknopurt

Evt. Planteliste - indikator for naturtilstand

Disse arter, som indikerer god naturtilstand på lysåbne naturtyper, er fundet på arealet (arter med score mellem 4 og 7). Derudover findes følgende invasive og/eller problemarter (score -1).

Se appendiks 1 i Fredshavn et al (2012). Naturstyrelsens registreringsprojekt 2011-13.

<https://mst.dk/media/114434/tekniskanvisningtilfeltregistrering.pdf> og

Fredshavn, J.R. & Ejrnæs, R. (2007). Beregning af naturtilstand.

https://www.dmu.dk/Pub/FR599_2udgave.pdf

Art	Score
Fjer-knopurt	5
Almindelig star	4
Angelik	4
Græsbladet fladstjerne	4
Kær-galtetand	4
Glanskapslet siv	4
Kær-tidsel	4

Art	Score
Ager-tidsel	-1
Almindelig rajgræs	-1
Almindelig rapgræs	-1
Fandens mælkebøtte	-1
Horse-tidsel	-1
Lav ranunkel	-1
Lodden dueurt	-1
Stor nælde	-1
Tusindfryd	-1

Evaluering (ved næste revision af forpagtningsaftale- max 5 år)

Emne	Opnåelse	Beskrivelse
Er beskrevne indsatser gennemført?		
Er beskrevne målsætninger opnået?		
Er der nye trusler eller problematikker identificeret?		
HNV eller bioscore stabil eller forbedret?		
Hvis Natura 2000, er naturtilstanden jfr. NOVANA afrapporteringen forbedret?		
Skal arealets målsætning eller virkemidler revideres?		
Er nye sjældne eller beskyttede arter registreret på arealet?		
I hvilket omfang er indikatorer for god naturtilstand tilstede?		
Er forvaltningstiltag beskrevet i naturmål revideret efter udbudsrunder?		
Andet		

Bilag

Kort

Kort med § 3 beskyttet natur

Kort med HNV-værdier

